

Prierezová téma: ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Stupeň: nižšie stredné vzdelávanie

Vek: 12 – 15 rokov

Počet žiakov: 20 – 25

Cieľ:

plnenie cieľov prierezovej témy Environmentálna výchova

- *rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a svojom okolí;*
- *šetrne sa správať k prírodným zdrojom*

plnenie špecifických cieľov prierezovej témy Environmentálna výchova

- *uvedomiť si význam a dôležitosť rôznych foriem prítomnosti vody na našej planéte;*
- *viest' žiakov k ochrane životného prostredia*

plnenie výkonových štandardov biológie pre 8. ročník základnej školy

- *monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska;*
- *zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie;*
- *dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody;*
- *vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia*

Trvanie aktivity: 90 minút

Potreby: každá skupina potrebuje: 5 hárkov farebného papiera, 2 hárky kancelárskeho papiera, baliaci papier (1 kus), nožnice, farebné perá, ceruzky, lepidlo, 5 odborných materiálov o vode z rôznych hľadísk (biologické, fyzikálne, chemické, geografické a ekologické hľadisko)

Žiaci budú pracovať v piatich skupinách. Jednotlivé skupiny budú predstavovať odborníkov – biológov, geografov, fyzikov, chemikov a ekológov. Úlohou každej odbornej skupiny bude vytvoriť pojmovú mapu z odborného textu, ktorú zástupcovia jednotlivých skupín v závere odprezentujú ostatným žiakom na „konferencii“ triedy.

Postup:

Učiteľ v spolupráci so žiakmi upraví triedu tak, aby žiaci mohli pracovať v skupinách, mali dostatočný priestor na vytváranie pojmovej mapy (najlepšie na spojených laviciach) a navzájom sa nerušili. Na stenu prilepia (lepiacou gumou alebo maliarskou páskou) 5 flipchartových papierov ako podklad pre pojmové mapy.

Učiteľ:

1. Oboznámi žiakov s aktivitou, ktorú uskutočnia v priebehu vyučovacej hodiny. Zdôrazní, že na záver uskutočnia konferenciu s názvom „Voda do všetkých jej podobách“, na ktorej budú prezentovať príspevok 5-minútový za skupinu (názov konferencie napíše na tabuľu).
2. Rozdelí žiakov do piatich odborných skupín (počet členov skupiny závisí od celkového počtu žiakov v triede).

Žiaci:

3. Vylosujú si odbornosť svojej skupiny a geometrický útvar.
4. Dohodnú sa na funkciách jednotlivých žiakov v skupine (zapisovateľ, prezentujúci).
5. Každá skupina si vystrihne 7 rovnakých geometrických útvarov (5 ks z farebného papiera, 2 ks z kancelárskeho papiera). Napr. prvá skupina si vystrihne kruh, druhá štvorec, tretia obdĺžnik a pod.

Brainstorming:

6. Učiteľ vyzve žiakov, aby v priebehu 2 minút napísali, čo im napadne pri pojme voda.
7. Učiteľ postupne vyzve zástupcov jednotlivých skupín, aby za skupinu určili dva pojmy súvisiace s vodou z hľadiska svojho odboru a považujú ich za najdôležitejšie. Ostatní účastníci dávajú pozor, pretože pojmy sa nesmú opakovať.

Žiaci:

8. Za skupinu napíšu svoje pojmy na geometrické útvary z kancelárskeho papiera – na každý papier jeden pojem.
9. Dostanú do skupiny jeden odborný text – podľa odboru, ktorý si vylosovali. Text si spoločne prečítajú a na jeho okraj ceruzkou vyznačia (+) nové pojmy.
10. V skupine sa dohodnú na piatich najdôležitejších pojmoch a napíšu ich na svojich päť farebných geometrických útvarov (každý pojem na iný papier).
11. Vytvorí svoju pojmovú mapu „o vode“. Vyznačia v nej vzťahy medzi jednotlivými pojmi. Svoju mapu môžu graficky dotvoriť. Hotovú mapu pripevnia lepivou gumou (alebo maliarskou páskou) na pripravené flipchartové papiere na stene triedy.
12. Pripraví sa na 5-minútovú prezentáciu a diskusiu.

Konferencia:

13. Moderátorom konferencie s názvom „Voda vo všetkých jej podobách“ bude učiteľ.
Predstaví ciele, dôvody a účastníkov konferencie.
14. Zástupcovia odborných skupín prezentujú svoje príspevky (pojmové mapy).
15. Po každom príspevku učiteľ riadi krátku diskusiu.
16. Na záver konferencie učiteľ premietne žiakom krátky film o vode
(napr. <https://www.youtube.com/watch?v=nWH7tzVtB2k>), prípadne iným spôsobom
sprostredkuje zaujímavosti o vode (napr. <http://www.krasy-slovenska.eu/articles/view/815/Rekordy%20vody>), ktoré môže využiť ako motiváciu k
ďalším vyučovacím hodinám.

Vytvorené pojmové mapy môžu žiaci následne umiestniť na chodbe školy.

Autorka: PaedDr. Andrea Lešková, PhD.

Upravila: PaedDr. Mariana Páleníková